

# NOTATKA

## Z posiedzenia Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi

**Data posiedzenia: 24 marca 2010 r.**

**Nr posiedzenia: 110**

---

Posiedzeniu przewodniczył: senator Jerzy Chróścikowski – przewodniczący komisji

- Porządek posiedzenia:**
1. Informacja Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na temat sytuacji na rynku środków ochrony roślin.
  2. Informacja Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na temat krajowego planu działania dotyczącego środków ochrony roślin wynikającego z Dyrektywy PE i Rady 2009/128/WE z dnia 21 października 2009 r.

W posiedzeniu uczestniczyli: – senatorowie członkowie komisji: Małgorzata Adamczak, Przemysław Błaszczyk, Jerzy Chróścikowski, Piotr Głowski, Ireneusz Niewiarowski, Grzegorz Wojciechowski, Zdzisław Pupa, Jan Olech, Grażyna Sztark, Eryk Smulewicz, Ryszard Knosala, Kazimierz Jaworski, Sławomir Kowalski,

- zaproszeni goście:
  - Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi:
    - podsekretarz stanu Marian Zalewski,
    - dyrektor Departamentu Hodowli i Ochrony Roślin Małgorzata Surawska,
    - zastępca dyrektora Departamentu Hodowli i Ochrony Roślin Bogusław Rzeźnicki,
  - Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa:
    - główny inspektor ochrony roślin i nasiennictwa Tadeusz Kłós,
    - naczelnik Wydziału Ochrony Upraw i Techniki Bogdan Gójski,
  - Ministrstwo Finansów:
    - specjalista w Wydziale Rolnictwa w Departamencie Polityki Regionalnej i Rolnictwa Ewa Kamieniecka,
  - Instytut Ochrony Roślin - Państwowy Instytut Badawczy w Poznaniu:
    - kierownik Zakładu Ekspertyz i Opinii o Środkach Ochrony Roślin Ewa Matyjaszczyk,
    - kierownik Zakładu Ekologii i Ochrony Środowiska Rolniczego prof. dr hab. Stefan Pruszyński,
  - zastępca dyrektora Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Hanna Galicz,
  - Katedra Ekonomiki Edukacji, Komunikowania i Doradztwa Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego dr inż. Kazimierz Tabor,
  - kierownik Oddziału Instytutu Ochrony Roślin w Sońnicowicach Stanisław Stobiecki,
  - dyrektor biura Polskiego Stowarzyszenia Ochrony Roślin Michał Fogg,
  - doradca zarządu w Zakładzie Zaopatrzenia Ogrodniczego Warka Sp. z o.o. Wiesław Trojanowski,
  - główny specjalista kontroli państwowej w Departamencie Środowiska, Rolnictwa i Zagospodarowania Przestrzennego w Najwyższej Izbie Kontroli

- Franciszek Witkowski,
- główny specjalista w Krajowym Związku Plantatorów Buraka Cukrowego Milda Krauzlis,
  - ekspert Polskiego Stowarzyszenia Ochrony Roślin Anna Tuleja,
  - przewodniczący krajowej sekcji ogrodnictwa NSZZ RI "Solidarność" Leszek Kumorek,
  - przewodnicząca grupy roboczej ds. legislacji w Polskim Stowarzyszeniu Ochrony Roślin Izabela Wawerek,
  - przewodniczący Rady Krajowej OPZZiOR Leszek Barwiński,
  - przewodniczący grupy roboczej Polskiego Stowarzyszenia Ochrony Roslin Maciej Stęk.

### **Przebieg posiedzenia:**

**Ad. 1, 2** Informację przedstawił podsekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Marian Zalewski.

Z końcem 2009 r. zakończony został prowadzony przez Komisję Europejską od 1993 r. program oceny substancji aktywnych. Aktualnie prowadzona jest ocena substancji, w odniesieniu do których podjęte zostały decyzje o niedopuszczaniu ich do stosowania, a następnie decyzje te zostały zawieszono przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (napropamid, metalaksyl). Można stwierdzić, że w wyniku przeprowadzanej oceny wycofanych zostało ok. 70 % substancji aktywnych. Jednocześnie dla części substancji aktywnych nie zostały złożone stosowne wnioski o dopuszczenie ich do stosowania w środkach ochrony roślin. Do stosowania dopuszczono 312 substancje aktywne. Struktura dopuszczonych do stosowania w środkach ochrony roślin substancji aktywnych przedstawia się następująco: 33 % herbicydów, 28 % insektycydów, 25 % fungicydów oraz 14 % pozostałych. Na podstawie danych z rejestru środków ochrony roślin, w skład dopuszczonych do obrotu w Polsce środków ochrony roślin wchodzi aktualnie 258 substancji aktywnych spośród dopuszczonych do stosowania przez Komisję Europejską. Liczba substancji aktywnych dopuszczonych do stosowania może w niewielkim stopniu wzrastać w następnych latach z uwagi na fakt, że w odniesieniu do niektórych substancji aktywnych wycofanych ze stosowania w środkach ochrony roślin, ich producenci wystąpili lub planują wystąpienie do Komisji Europejskiej z ponownym wnioskiem o dopuszczenie tych substancji aktywnych do stosowania, w oparciu o uzupełnione wyniki badań.

Dodatkowo prowadzone są postępowania związane z dopuszczeniem do stosowania tzw. „nowych substancji aktywnych”.

Środki ochrony roślin zawierające te substancje aktywne mogą być tymczasowo dopuszczane do obrotu w państwach członkowskich na okres do 3 lat. Średnio składanych jest ok. 8 wniosków rocznie o dopuszczenie do stosowania w środkach ochrony roślin tzw. „nowych substancji aktywnych”.

W terminie do 22 marca 2010 r. wpłynęło do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi łącznie 230 wniosków o import równoległy środków ochrony roślin, w tym 14 w roku 2010. Do tej pory wydano 58 zezwoleń (1 w 2007 r., 8 w 2008 r., 35 w 2009 r. oraz 14 w br.). Z tej liczby 41 zezwoleń jest nadal ważnych, pozostałe znajdują się w 18 miesięcznym okresie przeznaczonym na wyprzedaż i zużycie zapasów.

Minister rolnictwa od 2007 r. wydał 101 decyzji odmownych oraz 18 decyzji utrzymujących w mocy wydane decyzje, w tym 8 decyzji odmownych w br. Głównym powodem odmowy był brak identyczności pomiędzy środkiem ochrony roślin wnioskowanym, jako przedmiot importu równoległego a środkiem referencyjnym.

Komisja Europejska w dniu 12 lipca 2006 r. opublikowała Strategię tematyczną w sprawie zrównoważonego stosowania pestycydów wraz z projektem dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej ramy wspólnotowego działania na rzecz osiągnięcia zrównoważonego stosowania pestycydów.

Cele wyznaczone przez strategię tematyczną są następujące: zminimalizowanie niebezpieczeństw i zagrożeń dla zdrowia i środowiska naturalnego wynikających ze stosowania pestycydów; poprawa kontroli stosowania i dystrybucji pestycydów; zmniejszenie poziomów szkodliwych substancji czynnych, łącznie z zastąpieniem najgroźniejszych przez bezpieczniejsze (również niechemiczne) środki alternatywne; zachęcanie do stosowania niskich dawek lub upraw wolnych od pestycydów, między innymi przez zwiększanie świadomości użytkowników, wspieranie stosowania kodeksów dobrych praktyk i rozważenia możliwego zastosowania instrumentów finansowych; stworzenie przejrzystego systemu sprawozdawczości i monitorowania postępu osiągniętego podczas realizacji

celów strategii łącznie z opracowaniem odpowiednich wskaźników.

Podczas dyskusji zwracano uwagę, że należy stosować działania utrzymujące konkurencyjność polskiego rolnictwa, dobrobytu rolników z jednoczesnym skierowaniem wysiłków na podnoszenie kwalifikacji, wiedzy i świadomości stosujących środki ochrony roślin.

Dyrektywa wymusza zmiany w polskim rolnictwie, które znajdują odzwierciedlenie w przepisach krajowych, których skuteczne wdrożenie, wymagać będzie w znacznym stopniu zmiany świadomości rolników, doradców i służb administracyjnych.

W trakcie dyskusji mówiono o problemie rejestracji środków ochrony na małych obszarach np. do uprawy szparagów nie ma żadnego zarejestrowanego środka do ochrony roślin oraz okresu oczekiwania na rejestrację preparatu, która trwa bardzo długo.

Zwracano uwagę, że od 2014 r. wszyscy profesjonalni użytkownicy środków ochrony roślin będą zobligowani do powszechnego stosowania zasad zintegrowanej ochrony roślin.

Główny nacisk będzie skierowany na ograniczenie stosowania chemicznych substancji a rozwijane będą metody niechemiczne oraz alternatywne, jak: płodozmian, uprawna odmian odpornych, właściwe nawadnianie i nawożenie.

Świadomość zagrożenia ze strony środków ochrony roślin będzie wymuszać stałe doskonalenie i uzupełnianie badań wymaganych w procesie dopuszczenia tych środków do obrotu i stosowania.

W dyskusji podnoszono, że spełniając międzynarodowe wymogi i rozwijając ochronę zgodnie ze światowymi i unijnymi tendencjami, polskie rolnictwo dzięki niskiemu aktualnie zużyciu środków ochrony roślin oraz bogatemu środowisku rolniczemu ma olbrzymie szanse wyprzedzenia innych krajów w dążeniu do rolnictwa zrównoważonego.

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące działalność lobbingową.

*Sporządzono w Biurze Prac Senackich*